

[Poul Hansen (Slagelse).]

siden, denne rationering måtte indføres, og selv om man vel kan sige, at rationeringen har virket tilfredsstillende og efter sit formål, og at rationeringen stort set har dækket det naturlige behov — naturligvis bortset fra de år, da hårde vintre ødelagde hvedemarkerne —, nærer jeg ikke tvivl om, at befolkningen med stor tilfredshed vil hilse, at vort vigtigste næringsmiddel nu igen bliver frit. Denne frigivelse viser iøvrigt også, at regeringen ønsker at blive de forskellige rationeringer kvit, efterhånden som mulighederne herfor er til stede.

Men samtidig med at man gennem de 8 år ved hjælp af rationeringen sikrede befolkningen det daglige spisebrød, har en tildels enig rigsdag år efter år fastslået, at uanset kornpriserne burde rugbrødsprisen fastholdes på et rimeligt niveau, hvilket som bekendt også er sket, såvel ved afgift på hvedemelet som ved ydelse af statstilskud.

Det foreliggende forslag bygger paa det samme princip: at befolkningens udgifter til brødet bør være de samme som hidtil, og dette finder jeg ganske rimeligt. Det er indlysende, at når det direkte tilskud til melet falder bort fra 1. november og bagerierne herefter skal betale 25—28 kr. mere pr. sæk mel, vil priserne på brødet stige tilsvarende, således at et 4 kg rugbrød, som i dag koster 116 øre, formentlig kommer op i nærheden af de 2 kr. og lyst rugbrød vel omtrent på det samme.

I forslaget bemærkninger regnes der derfor med, at der til et normalt forbrug ydes rabatmærker til et beløb på 13 kr. årligt pro persona plus 6 kr. til hårdt arbejdende, og disse rabatmærker skulle så dække befolkningens merudgift til brødet. At dette vil være tilfældet, nærer jeg ikke tvivl om, så meget mere som tilskuddet på de godt 60 mill. kr. jo er det beløb, man hidtil har opereret med.

Når den højtærede landbrugsminister har ment det rimeligt og nødvendigt, samtidig med at rationeringen bortfalder, at måtte gå over til uddeling af rabatmærker i stedet for den hidtil anvendte form: at yde direkte tilskud til møllerne, er årsagen naturligvis den, at når rugmelet i dag kan købes til ca. 20 kr., vil der være en umiddelbar fare til stede for opfodring. Jeg forstår udmærket dette standpunkt. På den anden side nærer jeg ikke tvivl om, at det vil blive fremført, at det ville være behageligere både for forbrugerne og for kommunerne, som vel skal foretage indløsningen af rabatmærkerne, om man

kunne have undgået en sådan mærkeordning.

I denne forbindelse vil man formentlig sige: Er der ikke en mulighed for ved et af de to mellemlid, der findes, møllere og bagere, at finde frem til en ordning, hvorved faren for opfodring bortelimineres?

For møllernes vedkommende kan det fremføres, at der jo udkræves autorisation til formaling af brødkorn og gryn, og at de endvidere, så vidt jeg da husker, hver måned må indsende fakturaer til statens kornkontor, således at man herigennem har lejlighed til at følge, hvor melet går hen. Og da det er et forholdsvist ringe antal møllere, der er autoriserede, vil dette yderligere kunne lette kontrollen. Dette er naturligvis rigtigt. Men hvis man som hidtil udbetalte tilskuddet direkte til møllerne, ville det jo i hvert fald ikke udelukke den mulighed, at bagerierne uden begrænsning kunne købe melet hjem til den billigere pris.

Der var naturligvis også den udvej at gå hen og udbetale tilskuddet til bagerierne i forhold til deres produktion, men rent bortset fra, at der findes 6000—7000 bagerier, og man derfor vel måtte have et omfattende kontrolapparat, tror jeg alligevel ikke, at nogen af disse udveje kunne forhindre, at det færdige produkt ville kunne sælges til opfodring, og det ville blive så meget vanskeligere at efterspore, som man sikkert kan regne med, at rugbrødsproduktionen, efter at rationeringen af franskbrødet er bortfaldet, vil dale ganske betydeligt.

Jeg har ønsket at pege på disse ting, fordi jeg er klar over, at de vil blive fremført, og jeg skal gerne erkende, at kunne man finde en forsvarlig ordning uden rabatmærker, ville det i alt fald for mig være langt at foretrække. På den anden side nærer jeg slet ikke tvivl om, at den højtærede landbrugsminister nøje har overvejet og undersøgt hele dette spørgsmål og altså er kommet til det resultat, at den foreslåede ordning vil være den rigtige, såfremt man ønsker at sætte bom for den fristelse til opfodring, der ligger i den billige pris.

Det er naturligvis nødvendigt, som det foreslås, at foretage en efterbeskatning, således at der ikke kan spekuleres i forhøjelsen, og jeg noterer også med tilfredshed, at der stadig vil blive ydet et mindre tilskud til sigtetelet, så at det ikke bliver dyrere end hvedemelet. Thi som jeg har nævnt, vil det sikkert vise sig efter rationeringernes bortfald til 1. november, at forbruget af sigtebrød og rugbrød vil gå ned til fordel for de finere brødsorter. Jeg anser derfor